

**PUSAT SUMBER
FAKULTI ALAM BINA**

FAB30000011151

**PENILAIAN KEBERKESANAN PENGURUSAN KAWASAN PERLINDUNGAN
MENGUNAKAN 'MANAGEMENT EFFECTIVENESS TRACKING TOOL –
METT'**

Kajian Kes: Taman Negara Tanjung Piai, Pontian, Johor

NORANIS BINTI SADIKUN

**Laporan Projek Sarjana Muda ini dikemukakan sebagai memenuhi
sebahagian daripada syarat penganugerahan Ijazah Sarjana Muda
Perancangan Bandar dan Wilayah**

**Jabatan Perancangan Bandar Dan Wilayah
Fakulti Alam Bina
Universiti Teknologi Malaysia**

APRIL 2010

ABSTRAK

Kawasan hutan paya bakau merupakan di antara ekosistem yang kompleks di dunia. Ini kerana ia mempunyai pelbagai jenis invertebrata samada yang bersifat akuatik atau mempunyai sebahagian dari peringkat hidupnya bersifat akuatik. Peranan yang dimainkan oleh ekosistem hutan paya bakau adalah sangat penting. Oleh itu, pelaksanaan undang-undang melalui sistem pengurusan yang dilaksanakan adalah penting bagi mengelakkan pemusnahan kawasan paya bakau jika langkah-langkah memeliharanya tidak dijalankan dengan serius. Sistem penilaian merupakan salah satu langkah bagi mengawasi keadaan semasa kawasan perlindungan dan mengawal penggunaan sumber kerana hutan paya bakau boleh bertindak sebagai zon pemampasan yang mengurangkan hakisan tepian pantai dan aras kandungan pepejal terampai yang mengalir ke laut. Permasalahan ini membawa kepada keperluan kajian dengan memilih Taman Negara Tanjung Piai sebagai kajian kes. Kajian ini telah menemukan bahawa keberkesanan pengurusan di Kawasan Perlindungan ini berada pada tahap tinggi. Walaubagaimanapun, terdapat 4 ancaman utama yang dihadapi dan memerlukan pihak pengurusan menanganinya dengan lebih bijak bagi memastikan ekosistem paya bakau tidak menerima kesan negatif yang tinggi. Ancaman dan tekanan tersebut adalah terhasil daripada aktiviti di kawasan perdagangan dan industri; pembuangan sisa bahan pepejal dan sampah sarap; laluan perkapalan dan terusan serta hakisan dan lumpur/pemendapan. Hasil daripada kaji selidik mendapati bahawa Kawasan Perlindungan menghadapi masalah kekurangan pekerja, kekurangan bajet, tiada pelan pengurusan kawasan perlindungan dan memerlukan sistem pengurusan yang lebih bersistematik dan terancang bagi memastikan pengurusan yang dilaksanakan lebih efektif. Diharapkan penilaian dengan menggunakan *Management Effectiveness Tracking Tools* dapat membantu dan memberi kemudahan kepada pihak pengurusan mengawal selia kawasannya dan seterusnya melaksanakan pengurusan yang lebih efektif bagi mengawal, melindungi dan mengekalkan ekosistem di kawasan paya bakau. Kajian berterusan boleh dilaksanakan bagi mengetahui keadaan nilai samada berlaku perubahan atau malar terhadap nilai-nilai utama Kawasan Perlindungan.

ABSTRACT

The area of mangrove forest is among the complex ecosystem in the world. It is because it has variety of invertebrate species whether it has aquatic characteristic or part of it from the stages of life that has aquatic characteristic. Mangrove forest ecosystem plays an important role. Because of that, laws implementation through management system is important to avoid mangrove area from destroyed if caution steps is not seriously taken. Assessment system is one of the steps that can be used to monitor presence situation of Protected Area and monitor the usage of sources because mangrove forest can act as buffer zone that decrease the seashore erosion and solid residue contain level that flow into the sea. Due to this problem, it leads to this research by choosing Taman Negara Tanjung Piai as a case study. This research had found out that management effectiveness in this Protected Area is at the high level. However, there are 4 main threats that face by Protected Area and required attention from management people to overcome the problem wisely in order to ensure that the mangrove ecosystem will not be highly affected negatively. The threat and pressure are from the activities in the commercial and industrial areas; solid waste and rubbish waste; shipping passage and canal; and erosion and mud/sediment. From this research, it was found out that Protected Area facing the problem of lack of budget, no protected area management plan and require management system that is more systematic and well planned to ensure management can be effectively being done. Hopefully that by using The Management Effectiveness Tracking Tools can help and give ease to the management people to manage the area and implement effective management to control, protect and maintain the ecosystem in the mangrove area. Continuous research can be done in order to know whether there is any value changes took place or not at the Protected Area.